

NORSUN JÄLKIÄ RANNIKKOSEUDULLA

Nouseva Rannikkoseutu ry

Vuosiraportti 2025

**Nouseva
Rannikkoseutu**

Euroopan unionin
osarahoittama

NORSUN JÄLKIÄ RANNIKKOSEUDULLA
Nouseva Rannikkoseutu ry
Vuosiraportti 2025

Sisällys

1. YHTEENVETO TOIMINNASTA JA STRATEGIAN TILANTEESTA	3
2. STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN	4
2.1. Strategian toteumatilanne ja rahoitetut hankkeet	4
2.2. Esimerkkejä hyvistä hankkeista	6
2.3. Muu toiminta	7
3. LEADER-RYHMÄ ALUEENSA KEHITTÄJÄNÄ	12
3.1. Leader-ryhmän oma toiminta ja verkostot	12
3.2. Yhdistys ja sen resurssit	16
3.3. Toimintaympäristö ja tulevaisuus	17
Liite 1. Norsun strategian 2023-2027 toteutumista arvioiva mittaristo.	19
Liite 2. Nouseva Rannikkoseutu ry:n hallituksen jäsenet ja varajäsenet vuonna 2025.	21

Sitaatit asiakaskyselyistä

Nouseva
Rannikkoseutu

Euroopan unionin
osarahoittama

1. YHTEENVETO TOIMINNASTA JA STRATEGIAN TILANTEESTA

Vuosi 2025 oli Norsulle vahvan tekemisen ja monipuolisen aluekehittämisen vuosi. Hakemusmäärät pysyivät korkeina, uusia toimijoita saatiin edelleen hyvin mukaan ja strategian painopisteet etenivät laajalla rintamalla. Vuotta värittivät myös valmistautuminen Oulu2026-kulttuuripääkaupunkivuoteen sekä ohjelmakauden 2028–2034 suunnittelun käynnistyminen. Ulkoinen arviointi Norsun toiminnasta valmistui keväällä. Arvioinnin perusteella Norsun toiminta nähdään erittäin myönteisesti, ja tehokkaana alueellisena kehittäjänä. Myös asiakaskyselyjen tulokset pysyivät loistavalla tasolla ja Norsun asiakaspalvelu sai kouluarvosanan 9,5.

Strategian painopisteet tasapainottuivat vuoden aikana lähelle ohjelmakauden 2023–2027 tavoitteita. Uudistuva kotiseutu (48 %) ja Osallistuvat nuoret (17 %) painopisteisiin on mennyt rahoituksesta muutama prosentti tavoitetta enemmän. Kehittyvä matkailu (20 %) painopiste oli vuoden lopussa täsmälleen tavoitteessaan. Palveleva yrittäjyys (15 %) painopiste tulee toteutumaan tavoitetta pienempänä johtuen euromääräisesti aikaisempaa huomattavasti pienemmistä käytössä olevista yritystukivälineistä. Kappalemääräisestikin yhdistyksiltä tulee hieman enemmän hakemuksia kuin yrityksiltä. Viime ohjelmakaudella tämä suhdeluku oli toisin päin. Tämä johtuu siitä, että yhdistysten tukimahdollisuudet laajenivat pienhankkeiden myötä, kun taas erityisesti yritysten investointitukien rajaukset ovat siirtäneet hakijoita Leaderistä ELYn puolelle.

Vuoden 2025 keskeisimpiä toimia oli rahoituksen jakamisen lisäksi seuraavan ohjelmakauden 2028–2034 vaikuttamis- ja valmistelutyö sekä omien strategisten toimien toteuttaminen nuorten osallistumisen, yhdistystoimijoiden jaksamisen ja alueen kv-toiminnan aktivoimisen edistämiseksi. Pysyvät jäljet hankkeessa keskitytään nuorten aktivoimiseen aluekehittämisessä, vertaistukeen, nuorten yrittäjien tukemiseen sekä nuorten parissa toimivien osaamisen kehittämiseen. Jaksamisen jäljillä hankkeessa tavoitteena on parantaa yhdistystoimijoiden jaksamista. Kv-koordinaattori toiminta jatkui vilkkaana ja vuoden aikana oli käynnissä yhdeksän kansainvälistä hanketta. Ohjelmakauden 2028–2034 komission esityksessä on suuria muutoksia aikaisempaan. Leader-toimintaan määritelty vähimmäistaso poistuisi, jolloin vaikuttamistyötä on tehtävä enemmän kansallisella tasolla toiminnan mahdollistavien resurssien turvaamiseksi. Uuden kauden valmisteluun liittyen vaikuttamistyötä tehtiin Leader-jaoston kanssa ja uudenaikaisesta tilanteesta tiedotettiin sekä alueen kansanedustajia että kuntia. Kuntien kanssa aloitettiin myös alustavat kuntarahakeskustelut ja yhteistyötä maakuntaliiton kanssa tiivistettiin.

2. STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN

2.1. Strategian toteumatilanne ja rahoitetut hankkeet

Nouseva Rannikkoseutu ry:n (Norsun) strategian Norsun jälkiä Rannikkoseudulla painopisteet ovat Uudistuva kotiseutu, Kehittyvä matkailu, Palveleva yrittäjyys ja Osallistuvat nuoret. Jokaisella painopisteellä on omat kehittämistavoitteet, joita toteutamme yhdistyksen oman toiminnan lisäksi myöntämällä tukea erilaisiin hankkeisiin. Strategian läpileikkaavat teemat ovat Vihreä kehitys, Kumppanuus, Kansainvälisyys ja Kokeilut. Läpileikkaavia teemoja toivomme mahdollisimman monen hankkeen toteuttavan ja niihin panostamme myös omassa toiminnassamme. Toimimme seitsemän kunnan alueella (Hailuoto, Liminka, Lumijoki, Pyhäjoki, Raahe, Siikajoki ja Tyrnävä).

Uudistuva kotiseutu painopisteen tavoitteena ovat kestävämmät yhteisöt, toimivammat lähipalvelut ja kulttuurisesti vetovoimaisempi alue. Tähän painopisteeseen kohdistui 48 % ohjelmakauden kolmen ensimmäisen vuoden rahoituksesta. Tämä on edelleen hieman yli tavoitteen, mutta ei merkittävästi. Kehittämishankkeissa vuoden 2025 teemoja olivat kulttuuri ja kulttuuriperintö, nuorten ja lasten harrastusmahdollisuudet sekä alueemme ensimmäinen asuttavuus-analyysi. Investoinneista useat kohdistuivat erilaisten lähiliikunta ja -luontokohteiden puitteiden parantamiseen ja uusiutuviin energiamuotoihin siirtymiseen. Yli puolet hankkeista kohdistui toimivampien lähipalvelujen tavoitteeseen, vajaa kolmannes kestävämpien yhteisöjen tavoitteeseen ja vajaa viidennes kulttuurisesti vetovoimaisemman alueen tavoitteeseen.

Kehittyvä matkailu painopisteen tavoitteina ovat vetovoimaisempi tarjonta, verkostomainen toiminta ja vastuullisemmat arvot. Matkailun osalta on vuoden aikana päästy hienosti tavoitteeseen eli 20 % osuuteen rahoituksesta. Teemoina nousivat esiin tapahtumatuotanto sekä merellisyyden hyödyntäminen uusien investointien avulla. Hankkeet keskittyivät vetovoimaisemman tarjonnan tavoitteeseen ja yksi hanke vastasi verkostomaisemman toiminnan tavoitteeseen ja yksi hanke vastuullisempien arvojen tavoitteeseen.

Palveleva yrittäjyys painopisteen tavoitteina ovat yritystoiminnan kasvu, yrittäjien välisen yhteistyön lisääntyminen sekä bio- ja kiertotalouden vahvistaminen. Painopisteeseen on kohdistunut 15 % rahoituksesta, mikä on edelleen jäljessä 20 %:n tavoitteesta. Kokonaisuuden kannalta olemme yliarvioineet yritysten euromääräisen tuen määrän tukivälineiden pienennettyä merkittävästi. Loppuvuodesta saimme muutaman isomman yritysten investointihankkeen, joilla oli iso merkitys edes 15 %:n saavuttamiseen. Vaikka taloustilanteessa on nähtävissä jonkin verran elpymisen merkkejä, emme näe todennäköiseksi sitä, että 20 %:n osuus voitaisiin painopisteessä saavuttaa. Vajaa 70 % yritystuista kohdistui yritystoiminnan kasvun tavoitteeseen. Yrittäjien välisen yhteistyön lisääntymisen tavoitetta toteutti yksi yritystuki ja bio- ja kiertotalouden vahvistamista noin kolmannes yritystuista.

Osallistuvat nuoret painopisteen tavoitteina ovat nuorten osallistumisen vahvistaminen, nuorten työllistymisen ja yrittäjyyden lisääminen sekä kansainvälisemmät nuoret. Painopiste on toteutunut yli tavoitteen 17 %:n osuudella. Toteutus 2025 painottui maaseuturahoituksen osalta nuorten ja lasten harrastusmahdollisuuksien lisäämiseen sekä nuorten osallistumisen vahvistamiseen. Erasmus+ ja ESC-rahoituksilla on edistetty nuorten kansainvälistymistä mm. nuorisovaihtojen ja alueelle muualta Euroopasta tulevien vapaaehtoisten kautta. Nuorisoleader rahoitus puolestaan vastaa isolta osin nuorten yrittäjyyden lisäämisestä.

Strategian painopisteiden osuus rahoituksesta 2023-2025 (suluissa tavoite 23-27)

- ✓ Uudistuva kotiseutu 48 % (45 %)
- ✓ Kehittyvä matkailu 20 % (20 %)
- ✓ Palveleva yrittäjyys 15 % (20 %)
- ✓ Osallistuvat nuoret 17 % (15 %)

Läpileikkaavista teemoista Vihreä kehitys on strategiamme kannalta tärkein. Maaseuturahoituksen tavoitteena on painottua entistä enemmän ympäristö- ja ilmastotavoitteita tukeviin hankkeisiin. Teemaan liittyen kehitämme myös jatkuvasti omaa Vihreä Norsu toimintamalliamme. Tällä hetkellä tärkein kumppanimme teeman toteuttamisessa on Maa-seudun Sivistysliitto ja heille rahoitettu aktivointihanke. Vuoden aikana teemaan kohdistuvat hankkeet edistivät mm. kierto- ja jakamistaloutta, ympäristötietoisuuden lisääntymistä ja uusiutuvien energiamuotojen käyttöönottoa. Teemaan on kohdistunut 28 % hankerahoituksesta, joka on hienosti yli tavoitteen (15 %).

Muita läpileikkaavia teemoja ovat Kumppanuus, Kansainvälisyys ja Kokeilut. Kumppanuus teemaa toteuttaa 29 % hankkeista, joka on yli tavoitteen (20 %). Kumppanuudessa korostuvat yhdistysten hankkeet, mutta myös ilahduttava osa yrityksistä toimii yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Kokeilut teemassa ollaan myös tavoitteesta (15 %) edellä, koska 20 % hankkeista toteuttaa ko. teemaa. Kokeiluissa korostuvat alueelle uudenlaiset palvelut ja toimintamallit. Kansainvälisyyttä toteuttaa maaseuturahoituksen hankkeista aika harva (8 %). Lähinnä kyse on yritysten vientitavoitteista. Teemaa toteutetaan pääosin muilla rahastoilla ja Norsun omalla kv-koordinaattoritoiminnalla, jonka myötä teemassa tehdään jatkuvasti uusia avauksia ja Norsu on haluttu kv- kumppani.

Liitteessä 1 on esitetty tarkemmin strategiassa 2023-2027 määritellyt mittarit painopisteittäin. Laadullisina mittareina tällä ohjelmakaudella tavoitellaan yhdistystoimijoiden jaksamisen vahvistumista. Tätä tavoitetta tullaan toteuttamaan Jaksamisen jäljillä hankkeella. Yritystukiin osalta tavoittelemme sitä, että kauttamme saatu rahoitus lisää yrittäjien motivaatiota. Asiakaskyselyjen perusteella yrittäjät kokevat, että tuki lisää motivaatiota yrittäjänä toimimiseen (4,5 asteikolla 1-5). Oman toiminnan osalta laadullisena mittarina toimii uudenlaisen toiminnan kehittäminen.

Hanke- ja yritystuet

Vuoden 2025 rahoituskehys oli 786 250 e. Rahoitusta puolettiin jo vuoden 2024 puolella 21 000 e ja sitä siirtyi vuodelle 2026 noin 32 000 e. Yksityistä rahoitusta on kertynyt kokonaisrahoituksesta 31 % eli alle tavoitellun 35 %:n, mikä olikin odotettavissa yritystukiin tulneiden muutosten vuoksi.

Vuonna 2025 vireille tuli 74 uutta hakemusta, joista rahoitimme 48 hanketta. Vuoden 2024 puolella vireille tulleista hakemuksista hallitus teki rahoituspäätöksen 2025 kahdeksaan hakemukseen (**taulukko 1**). Uusia toimijoita olemme saaneet hyvin mukaan hanketoteuttajiksi. Rahoituksen saaneista uusia toimijoita oli vuoden aikana 56 %, mikä on hyvä merkki toimivasta aktivointityöstä ja Leader-ryhmän tunnettuudesta.

Vuonna 2025 hallituksen puoltamista maaseuturahoituksen tuista kappalemääräisesti 53 % oli yritystukia ja 47 % hanketukia. Euromääräisesti mitattuna julkisesta tuesta noin 31 % meni yritystukiin ja 69 % hanketukiin. Yritystuista oli investointeja 12 kpl, käynnistystukia 9 kpl ja kehittämistukia 8 kpl. Investoinneissa oli mukana tämän ohjelmakauden ensimmäinen energiainvestointi. Hanketuista investointeja oli 19 kpl ja kehittämishankkeita 7 kpl. Kahdeksan hakemusta näistä odottaa vielä elinvoimakokeskuksen päätöstä.

Taulukko 1. Vuonna 2025 saapuneet hakemukset ja hallituksen puoltamat tuet Norsun strategian painopisteiden mukaisesti. Suluissa kumulatiiviset lukemat vuosilta 2023–2025.

	Uudistuva kotiseutu	Kehittyvä matkailu	Palveleva yrittäjyys	Osallistuvat nuoret	Yhteensä
Uusia hakemuksia	21 (63)	15 (28)	41 (85)	5 (12)	82 (188)
Myönteinen päätös joista - yritystukia	20 (57)	12 (24)	21 (47)	2 (9)	55 (136)
- hanketukia	1 (1)	7 (15)	21 (47)	0 (0)	29 (63)
Myönnetty tuki euroina	19 (56)	5 (9)	0 (0)	2 (9)	26 (74)
	277 338,01	300 672,82	131 189,22	24 248,50	733 448,55
	(1 041 780,51)	(432 339,49)	(322 630,80)	(373 012,73)	(2 169 763,53)
ja prosentteina	37,8 (48,0) %	41,0 (19,9) %	17,9 (14,9) %	3,3 (17,2) %	100 %

Myönnetty maaseuturahoitusta 733 449 euroa

- ✓ Yritystukia 29 kpl
- ✓ Yleishyödyllisiä hankkeita 26 kpl
- Yritys Leader hankkeita 44 kpl, 25 235 euroa
- Nuorisoleader hankkeita 27 kpl, 7 682,31 euroa
- Yhteisö Leader hankkeita 33 kpl, 10 839 euroa

2.2. Esimerkkejä hyvistä hankkeista

2-4 vuotta aiemmin rahoitettu hanke tai yritys, jonka vaikutukset ovat edelleen nähtävissä

Lyhde ry / Gunnarin Kartano (hankenumero 160654)

Lyhde on tehnyt pitkäjänteistä työtä kyläkoulun muuttamisessa monipalvelu- ja kulttuurikeskukseksi. 2021-22 toteutetussa hankkeessa luotiin malli kannattavalle palvelukonseptille ja sitoutettiin yhteistyökumppaneita. Samalla kunnostettiin tiloja. Toiminnan kivijalaksi vakiintui majoitus- ja leiritoiminta. Tiloihin on saatu yrittäjävetoiset ravintopalvelut ja terveyspalveluita ikäihmisille tuottava yrittäjä. Tiloja käytetään erilaisiin tapahtumiin, kerho- ja kurssitoimintaan ja palvelupäiviin. Gunnarin Kartano palvelee kyläläisten ohella lähikuntien asukkaita. Leiritoiminnan ja kansainvälisten ESC-tiimileirien kautta vaikutus ulottuu laajemmallekin. Yhdistys on saanut kehittämiseen mukaan koko yhteisön ja kv-tiimileirien avulla on kunnostettu laajasti virkistysalueita. Kehittämistyötä on jatkettu taide- ja kulttuuritoiminnan kehittämällä ja kaivoshistorian näkyväksi tekemistä työstetään parhaillaan Älykäs kylä -valmistelurahalla.

Vuoden aikana rahoitettu innovatiivinen hanke/yritys

Nordique Fragrances Oy / Nordique Fragrances Oy (hankenumero 342318)

Nordique Fragrances on uusi suomalainen niche-hajuvesibrändi, joka suunnittelee ja myy korkealaatuisia, pieninä erinä valmistettuja unisex-hajuvesiä. Tuoksut kertovat tarinoita pohjoisesta, valosta, vuodenajoista, luonnon tekstuureista ja hiljaisuudesta. Ne kehitetään kokeneiden ranskalaisten parfymöörin kanssa ja viimeistellään käsin Suomessa. Ensivaiheen markkina-alue on Suomi, josta laajennutaan Pohjoismaihin (Ruotsi, Norja, Tanska) sekä Keski- ja Länsi-Eurooppaan, erityisesti Saksaan ja Alankomaihin. Myöhemmässä vaiheessa markkinoita ovat Japani, Etelä-Korea, Hongkong ja Singapore, joissa kiinnostus skandinaaviseen estetiikkaan on jo vahvaa. Suomessa suoraa kilpailua pohjoismaiseen kulttuuriin perustuvilla niche-tuoksulla ei ole, mikä tarjoaa selkeän markkinaraon uudelle pohjoismaiselle tuoksutalolle. Yritys sai Norsulta osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistystuen.

Vuoden aikana rahoitettu paikallisten yhteisöjen toimintaa ja viihtyvyyttä edistävästä hanke

Raahen Saunaseura ry / Mustan sauna (hankenumero 335002)

Maaliskuussa 2025 perustetulla Raahen saunaseuralla on laaja yhteistyöverkosto paikallisten yrittäjien, yhdistysten, kaupungin ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Hankkeessa rakennetaan Raahen korkeatasoinen yleinen sauna, joka on ainoa yleinen sauna Norsun alueella. Valmistuttuaan sauna palvelee sekä kuntalaisia että matkailijoita. Osatavoitteita ovat alueellisen yhteistyön kulttuurin luominen (rahoitus ja suunnittelu yhdessä paikallisen elinkeinoelämän ja kuntalaisten kanssa), opiskelijoiden osallistaminen (osallistuminen rakentamiseen), rakennusalan verkostojen aktivoituminen ja syntyminen, matkailun laajempi edistäminen (merenrantaosauna osana matkailustrategiaa), kestävän kehityksen edistäminen rakentamisessa (sauna esimerkki kiertotaloudesta ja materiaalihokkuudesta), alueellisen kehityksen ja kasvun edistäminen, ja yleisen kohtauspaikan luominen. Sauna sijoittuu Raahen keskustaan matkailullisesti tärkeälle alueelle.

Vuoden aikana rahoitettu alueen elinkeinoja ja yrittäjyyttä vahvistanut hanke/yritys

Lakeuden Laivurit Oy / Aluksen kunnostus ja henkilöliikenteeseen käyttöönotto (hankenumero 326948)

Lakeuden Laivurit Oy on tammikuussa 2025 perustettu uusi yritys, jonka tavoitteena on hyödyntää ja tuoda paremmin saavutettavaksi alueen merellisyyttä. Yritys ostaa 1922 valmistuneen vanhan 22-metrin hinaajan ja kunnostaa sen palveluliikennekäyttöön. Alus varustellaan niin, että matkustajien kuljettaminen on mahdollista lakisääteiset rajoitukset huomioiden. Aluksen kunnostustyön jälkeen aluksella on tarkoitus järjestää erilaisia teemaristeilyjä merellä sekä tarjota palveluita myös laivalla laivan ollessa satamaan ankkuroitunut. Aluksen kotisatamaksi tulee Lumijoen Varjakan satama.

Norsun alueella ei ole ollut täysin samankaltaista palvelua tarjolla aikaisemmin. Alueen matkailu kaipaa lisää palveluja ja Lakeuden Laivurit Oy:n palvelut tuovat hyvin esille alueen merellisyyttä.

Vuoden aikana rahoitettu ympäristö- ja ilmastohanke

Revonlahden Kotikyläyhdistys ry / Kotiseututalon päästötön energiaratkaisu (hankenumero 320761)

Revonlahden Kotikyläyhdistys omistaa yli 200 vuotta vanhan, suojellun arvokiinteistön, nykyisen Kotiseututalon, joka toimii koko kylän yhteisenä kohtaamis-, tapahtuma- ja juhlapaikkana. Yhdistyksen aktiivisesta toiminnasta kertoo kylän valinta maakunnalliseksi Vuoden kyläksi 2023. Talon käyttöön ja säilymiseen myös jälkipolville on tehty määrätietoista työtä. Hankkeen tavoitteena on luopua öljylämmityksestä ja siirtyä käyttämään päästötöntä energiaa maalämpöjärjestelmän avulla. Toimenpiteen kautta parannetaan merkittävästi Kotiseututalon käyttö-, ympäristö- ja paloturvallisuutta, sekä viihtyisyyttä ja säästetään samalla tulevien 20 vuoden aikana yli 70 000 litraa fossiilisia polttoaineita. Yhdistys tekee säännöllistä yhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan museon korjausarkkitehdin kanssa ja varmistaa näin rakentamistoimenpiteiden toiminnallisuuden ja oikeat ratkaisut suojelukohde huomioiden.

2.3. Muu toiminta

Norsun omat strategiset hankkeet

Strategian tavoitteiden saavuttamiseksi toteutamme sekä yhdistyksen omasta kehyksestä että muista rahastoista rahoitettuja hankkeita. Omilla hankkeilla pyrimme edesauttamaan niiden strategisten tavoitteiden saavuttamista, joihin ei ole pystytty vastaamaan riittävästi muille myönnettyjen yritys- ja hanketukien avulla. Norsu koetaan kuntarajat ylittävissä kehittämis- ja aktivointihankkeissa neutraaliksi ja eri alueet tasapuolisesti huomioon ottavaksi toimijaksi.

Strategiset hankkeet muulla kuin oman kehityksen rahoituksella

Maaseuturahoitus (ELY)

Jaksamisen jäljillä

Hankkeen tavoitteena on parantaa vapaaehtoisten jaksamista ja yhdistystoiminnan jatkuvuutta sekä vahvistaa yhdistysten ja kuntien välistä yhteistyötä. Kohderyhmänä on vapaaehtoisvoimin toimivat yhdistykset ja kuntien järjestöyhdistyksen henkilöt.

Pilottiyhdistyksien haku aloitettiin tammikuussa. Saimme kahdeksan hakemusta, joista mukaan valittiin seitsemän yhdistystä: Lumijoen Nuorisoseura, Markkuun Seudun Kyläyhdistys, MLL Limingan yhdistys, Paavolan Nuorisoseura, Raahenseudun latu, Tyrnävän Kotiseutu- ja Museoyhdistys ja Tyrnävän Sydänyhdistys. Maalis-huhtikuussa pidettiin kaikkien pilottien kanssa aloituspalaverit, jonka sisällön perusteella suunniteltiin toteutettavat työpaketit. Yhdistysten suurin tarve oli löytää lisää vapaaehtoisia mukaan sekä toimintaan että hallitukseen. Toiseksi eniten toivottiin apua viestintään. Nämä kaksi tarvetta linkittyvät läheisesti toisiinsa, joten viestinnän kehittämisessä keskityttiin uusiin keinoihin markkinoida vapaaehtoistehtäviä ja tuoda esille yhdistyksen toimintaa. Yhdistyksiä autettiin Canva Pro for nonprofits -lisenssien haussa sekä pidettiin Canva-koulutuksia. Viestintää sujuvoitettiin laatimalla tapahtumakalenteri, viestinnän vuosikello sekä toimenpidesuunnitelma. Yhdistyksen sisäinen kuormitus jakautuu monesti epätasapainoisesti, joten teimme erilliset dokumentit yhdistyksen ja tapahtumien vastuunjakoan liittyen.

Raahessa järjestettiin kaksi yhdistysiltaa, joiden tarkoituksena oli vahvistaa yhdistyksien ja kunnan välistä yhteistyötä. Tapaamisissa yhdistyksien välisen yhteistyön lisääminen nousi vahvasti esille. Toteutimme pilotin Pekan-päivillä, jonne yhdistykset tekivät yhdessä toiminnallisen pisteen ja esittelivät toimintaansa. Uuden toimintamallin kokeilu onnistui ja vastaavaa mallia lähdetään viemään eteenpäin myös seuraavilla Pekan-päivillä.

Hankkeessa järjestettiin kolme kaikille avointa webinaaria. Somenäkyvyyttä yhdistyksille ilman maksullista mainontaa -koulutus kokosi yli 50 osallistujaa linjoille. Viestintä Pirittä antoi hyviä käytännön vinkkejä yhdistystoimijoille sosiaalisen

median näkyvyyden lisäämiseen. Yhdistysten yhdistäminen -koulutuksessa (järjestettiin kaksi kertaa) SOSTEn lakimies Patrik Metsätähti avasi yhdistymisiin liittyviä tapauksia, ongelmia ja niiden ratkaisuja.

Lokakuussa järjestettiin Norsun alueen yhdistystoimijoille avoin verkostoitumistapaaminen Tyrnävän Markkuulla, johon osallistui toimijoita 5 pilotista ja muita kiinnostuneita. Päivän aikana pohdittiin vapaaehtoistoimintaan, viestintään ja hyvinvointiin liittyviä haasteita ja niihin jo olemassa olevia hyviä käytänteitä. Yhteiset kasvokkain tapaamiset koettiin tärkeiksi vertaistuen ja yhteistyön lisäämisessä. Verkostoitumista jatketaan vuonna 2026 ottamalla tapaamiseen mukaan kuntien järjestöyhdyshenkilöt. Tavoitteena on mm. yhdistystoimintaa tukevien käytänteiden vahvistaminen ja yhtenäistäminen eri kunnissa.

Strategiset hankkeet omasta kehiksestä

Pysyvät jäljet

Pysyvät jäljet- hanke käynnistyi vuoden 2025 alussa. Hankkeen tavoitteena on luoda pysyvästi nuorten näköinen maa-seutu vahvistamalla nuorten osallisuutta, yrittäjyysvalmiuksia ja kotiseutuun kiinnittymistä. Toiminta keskittyy nuorten aktivoimiseen aluekehittämisessä, vertaistukeen, nuorten yrittäjien tukemiseen sekä nuorten parissa toimivien osaamisen kehittämiseen. Yhteistyö, kansainvälisyys ja tapahtumat läpileikkaavat hankkeen toimenpiteitä, joiden avulla juurutetaan nuorisolähtöisiä toimintamalleja ja vahvistetaan nuorten pystyvyyden tunnetta ja kiinnittymistä kotiseutuun.

Vuoden mittaan toteutettiin onnistuneesti hankkeen eri osa-alueita. Kevään aikana julkaistiin Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteinen Nuorisoleader -markkinointivideo, järjestettiin nuorisovaihto Unkariin sekä viestintä- ja podcast-koulutus yhteistyössä Oulun Seudun Leaderin kanssa. Nuorten osallisuutta vahvistettiin valitsemalla kaksi nuorta nuorille suunnattuihin viestintätehtäviin ja seitsemän nuorta Nuori Mentor -toimintaan. Lisäksi toteutettiin nuorten vertaiskohtaamisia, kuten Karhun Luola -yrittäjäkilpailu ja Hailuodon Ideoiden ilta, sekä Pohjois-Pohjanmaan Leader -ryhmien nuorisotapaaminen Kuusamossa, jossa suunniteltiin valtakunnallisia Nuorisoleader -päiviä. Syksyllä hanke laajensi toimintaansa mentorikoulutuksilla ja opintomatkalla Helsinkiin, jossa nuoret hakivat uusia näkökulmia vaikuttamiseen. Syksyllä järjestettiin myös ensimmäinen alueellinen yhteistyöpäivä nuorten parissa toimiville, tarjottiin someviestintä- ja lyhytvideokoulutuksia sekä toteutettiin 4H-yrittäjien vertaistukitapahtuma. Kansainvälinen yhteistyö vahvistui Bridge Builders -vaihdon myötä, jossa suomalaiset ja saksalaiset nuorisotyöntekijät jakoivat hyviä käytäntöjä nuorisotyöstä. Vuoden kohokohtana olivat Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmien kanssa järjestetyt valtakunnalliset Nuorisoleader -päivät, jotka olivat historian suurimmat, ja jonne osallistui vähän vajaa 90 henkilöä ympäri Suomen.

“Mua on aina kiinnostanu maaseudun nuorten ja lasten hyvinvointi ja oon pyrkiny löytämään aina uusia näkökulmia siihen miten maaseudun lapset ja nuoret voitas ottaa paremmin huomioon” -hankkeessa mukana oleva nuori

Nuoriso Leader toiminta

Nuoriso Leader -rahoitus on vuosittain käytettävissämme nuorten pieniin projekteihin. Tuen suuruus on 100–500 euroa, ja määräraha koostuu alueen kuntien rahoituksesta. Nuoriso Leader -tukea on myönnetty vuodesta 2010 lähtien, ja se on vakiinnuttanut paikkansa osana rahoituspalettiamme maaseuturahoituksen tukien rinnalla. Eri tukimuodot muodostavat parhaimmillaan jatkumon, jossa ensimmäinen pieni hanke voi johtaa laajempaan kehittämiseen. Parhaissa tapauksissa nuori on aloittanut toimintansa Nuoriso Leader -rahoituksella esimerkiksi 4H- tai NY-yritystoiminnassa, perustanut myöhemmin oman yrityksen ja edennyt Yritys Leader -rahoitukseen.

Vuonna 2025 rahoitettiin yhteensä 27 Nuoriso Leader -hanketta, joille myönnettiin tukea 7 682,31 euroa (taulukko 2). Suurin osa rahoituksesta kohdistui nuorten yritystoimintaa tukeviin hankkeisiin, jotka toivat alueelle uusia palveluja. Suosituimpia yritysmuotoja olivat kesäkahvilat ja pihapalveluyritykset, minkä lisäksi rahoitusta myönnettiin muun muassa valokuvaus- ja autopesulayrityksille. Nuorten vapaamuotoisten ryhmien hankkeissa tukea haettiin erityisesti tapahtumien järjestämiseen, joissa korostuivat yhdessäolo ja livemusiikki. Hankkeilla on ollut myönteinen vaikutus alueen viihtyvyyteen ja nuorten mahdollisuuksiin vaikuttaa kotiseutunsa toimintaan. Hakemusmäärät kasvoivat edellisvuodesta ja rahoituksen riittävyys nousi jälleen haasteeksi. Hallitus päätti kesäkuussa lisätä Nuoriso Leaderin vuosittaista määrärahaa sekä eriyttää Nuoriso Leader- ja Yhteisö Leader -rahoitukset omiksi kokonaisuuksikseen. Päätos mahdollisti useampien nuorten hankkeiden rahoittamisen ja rahoituksen itsenäisemmän hallinnoinnin Norsun nuorisotyöryhmälle.

Taulukko 2. Rahoitetut Nuorisio Leader -hankkeet.

hakemus- ten määrä	myönnetty hankkeet 2025 kpl	rahoitus 2025 euroa	hankkeita yh- teensä 2023- 2027	rahoitus yh- teensä 2023- 2027
30	27	7682,31	72	19528,43

Nuorisio Leader -rahoitusta koskevista päätöksistä vastaa Norsun nuorisotyöryhmä, jossa toimi 12 nuorta kaikista toiminta-alueen kunnista. Nuoret kokoontuivat vuoden aikana kahdeksan kertaa hybridinä. Norsun hallituksessa heistä on mukana neljä. Nuoret osallistuivat aktiivisesti rahoituspäätöksiin, toiminnan kehittämiseen sekä maakunnalliseen ja valtakunnalliseen Nuorisio Leader -toimintaan.

“On tuntunut tärkeältä, että minulle on mahdollistettu osaamisen kehittyminen, koska se ei olisi ollut minulle rahallisesti mahdollista ilman tätä tukea” Nuorisio Leader-rahoitusta saanut nuori

Yhteisö ja Yritys Leader ja Tapahtumatuki

Käytössämme on vuosittain rahoitusta myös yhdistysten ja yritysten pieniin projekteihin (taulukko 3). Yhteisö Leader tuen määrä on 100-500 euroa ja Yritys Leader tuki on 200-750 euroa. Määräraha tulee alueemme kunnilta. Rahoitus on ollut käytössä vuodesta 2010 lähtien yhdistyksille, ja vuonna 2020 sitä laajennettiin koskemaan pieniä yrityksiä. Yhteisö ja Yritys Leader tuilla on tärkeä sija rahoituspaletissamme maaseuturahoituksen tukien rinnalla. Vaikuttavimmillaan erilaiset tukimuodot mahdollistavat jatkumon, jossa ensimmäinen pieni hanke johtaa seuraavaan isompaan hankkeeseen.

Taulukko 3. Rahoitetut Yhteisö ja Yritys Leader sekä tapahtumatuki -hankkeet.

hanketyyppe	hakemus- ten määrä	myönnetty hankkeet 2025 kpl	rahoitus 2025 euroa	hankkeita yh- teensä 2023- 2027	rahoitus yh- teensä 2023- 2027
Yhteisö Leader	39	33	10 839,00	87	33 667,02
Yritys Leader	53	44	25 235,28	117	66 760,04
Tapahtumatuki	4	3	1 900,00	3	1 900,00
Yhteensä	96	80	37 974,28	207	102 327,06

Yhteisö Leader tuensaajista lähes puolet oli uusia hakijoita (16 kpl). Uusia hakijoita on tavoitettu etenkin kuntien järjestämissä yhdistystapaamisissa ja kuntien järjestöyhdyshenkilöiden kautta. Nuoriin ja lapsiin kohdistuvia hankkeita rahoitettiin 10 kpl. Yhteiseen käyttöön tulevia kone-, kalusto- ja harrastusvälineitä hankittiin 20 hankkeessa. Yhden pientuen avulla rakennettiin retkeilyreitit varrella olevalle lintutornille uusi laavu (uusi palvelu) ja kahdessa hankkeessa on kunnostettu jo olevia virkistyskohteita. Talkoita on päättäneissä hankkeissa tehty yli 450 tunnin edestä. Hallitus päätti kesäkuussa 2025 korottaa Yhteisö Leaderin vuosittaista määrärahaa. Alueen toimijoilta saadun palautteen ja lisärahoituksen perustella uusimme Yhteisö Leaderin sääntöjä vuoden 2025 lopulla.

Tapahtumatuki. Norsun pientukien rinnalle lanseerasimme toukokuussa 2025 uuden Tapahtumatuen. Tuella rahoitetaan Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuoteen liittyviä pieniä projekteja yhteensä 20 000 eurolla. Tuki on tarkoitettu rekisteröidyille yhdistyksille sekä aikuisten ja nuorten ryhmille. Tukea voi saada 300–800 euroa projektiin, joka toteutetaan vuoden 2026 aikana Norsun alueella. Tuen avulla voi järjestää esimerkiksi uuden tapahtuman tai uudistaa jo olevaa tapahtumaa. Tuen avulla voi myös toteuttaa monenlaisia kulttuurisia edistäviä tempauksia, työpajoja tai vaikkapa yhteisöllisiä taideteoksia. Ensimmäisellä hakukierroksella tukea myönnettiin 3 hakijalle Limingasta ja Raahesta.

Yritys Leader rahoituksella tuemme yritysten pieniä kehittämistoimia, kuten laitehankintoja, kouluttautumista ja markkinoinnin tehostamista. Vuonna 2025 myönsimme Yritys Leader rahoitusta 44:lle yritykselle, joista 11 oli alle vuoden ikäistä yritystä. Tukien avulla saatiin 29 uutta palvelua tai tuotetta alueelle. Tukea voivat saada 1-2 henkilöä työllistävät yritykset, mutta myös sivutoimiset yrittäjät ja liiketoimintaa harjoittavat yhdistykset, mikäli toiminnalla on laajempaa paikallista merkitystä.

Erasmus+ ja ESC-rahoitus / Kv – koordinaattoritoiminta

Vuoden aikana kansainvälinen toiminta pyöri monella rintamalla: käynnissä oli yhdeksän eri Erasmus+ ja ESC-ohjelmista rahoitettua hanketta. Loppuvuodesta toteutettiin ensimmäinen Erasmus+ akkreditoinnin kautta rahoitettu liikkuvuushanke, kun ryhmä saksalaisia nuorisotyöntekijöitä vieraili Norsun alueella. Akkreditointi mahdollistaa yhteistyön jatkumisen ja liikkuvuushankkeiden toteuttamisen sujuvammin myös tulevina vuosina.

ESC-vapaaehtoishankkeiden puolella vuoden aikana oli käynnissä viisi hanketta. Keväällä päättynyt tarinankerrontahanke sai jatkoa elokuussa uuden hankkeen muodossa. Kolmas pitkäkestoinen vapaaehtoishanke toteutettiin yhteistyössä Raahan nuorisopalveluiden kanssa, jossa kaksi vapaaehtoista työskenteli lähes 10 kuukauden ajan. Lisäksi kesällä toteutettiin kaksi vapaaehtoistiimihanketta: jo aiempaa vastaanottokokemusta omaavan Lampinsaaren kylän lisäksi tiimihanke toteutettiin ensimmäistä kertaa Siikajoen kunnassa, jossa vapaaehtoisten ryhmä osallistui muun muassa Pitäjävien tapahtumien järjestelyihin sekä kunnan erilaisiin tehtäviin.

Vuonna 2025 kansainvälisessä toiminnassa luotiin pohja pidempiaikaiselle kehittämiselle: monissa hankkeissa jatkettiin toiminnan kehittämistä edelleen samojen yhteistyökumppanien kanssa. Kansainvälisen toiminnan rahoittamiseen haimme lisää monipuolisuutta: loppuvuodesta saimme tiedon vuodelle 2026 hyväksytyistä kahdesta hankkeesta, jotka rahoitetaan Norsulle uusille rahoitusmuodoilla (Erasmus+ avaintoimi 3 (tuki politiikan kehittämiseen ja yhteistyöhön) ja CERV-ohjelma). Koska Norsu on kysytty kumppani, kaikkiin hankepyyntöihin ei ole enää resurssia lähteä mukaan, vaan toteutettavat kansainväliset hankkeet mietitään tarkasti alueen tarpeiden mukaan. Kv-koordinaattori ja nuorisovaattori osallistuivat vuoden aikana useisiin niin kansallisiin kuin kansainvälisiin verkostotapaamisiin, joissa kehitettiin EU:n nuoriso-ohjelmien toimintaa.

Ulkoisessa arvioinnissa nähtiin, että Norsu on merkittävä toimija kansainvälisissä asioissa, erityisesti nuorisotyön ja Erasmus+ sekä ESC-rahoitusten koordinoinnissa. Tämän nähdään tuovan alueelle kansainvälistä näkyvyyttä ja uusia mahdollisuuksia.

3. LEADER-RYHMÄ ALUEENSA KEHITTÄJÄNÄ

3.1. Leader-ryhmän oma toiminta ja verkostot

Aktivointi-, viestintä- ja koulutustoimet

Sosiaalisen median rooli on ajankohtaistiedotuksessa ja aktivoinnissa suuri. Nuorten aktivointiin käytetään TikTokia, YouTubea, Snapchatia ja Discordia, muutoin Facebook ja Instagram toimivat pääasiallisina some-kanavina. Sosiaalisessa mediassa Norsulla ja Nuorinorsulla on 1 867 seuraajaa. Nuorinorsu-sosiaalisen median kanavien sisällöntuotantoon palattiin kaksi nuorta. Tavoitteena oli vahvistaa nuorelta nuorelle -viestintää sekä lisätä kanavien kiinnostavuutta nuorten näkökulmasta.

Nettisivuilla on pysyväisluonteista tietoa ja ohjeistusta ja siellä on kävijöitä vuosittain noin 6 000. Asiakaskyselyn perusteella nettisivusto on tärkein viestintäkanava. Vuoden aikana käynnistettiin nettisivujen vaikuttavuusosion valmistelu. Työssä koottiin ja jäsennettiin tietoa Leader-toiminnan tuloksista, hankkeiden vaikutuksista sekä alueellisesta merkityksestä. Sivut julkaistaan vuoden 2026 aikana. Lehtijuttuja yhdistyksestä ja sen rahoittamista hankkeista julkaistiin yli 200.

Vuoden aikana yhdistyksen järjestämiä tilaisuuksia oli 37 ja niihin osallistui 522 henkilöä. Rahoitus- ja toimintamahdollisuuksista kerrottiin 39 muiden järjestämässä tilaisuudessa, joihin osallistui 929 henkilöä. Tilaisuuksia järjestettiin niin etänä kuin kasvokkain. Lisäksi asiakkaita neuvottiin kasvokkain, puhelimitse ja sähköpostitse päivittäin.

Aktivointityön ansiosta 2025 maaseuturahoituksen tuen hakijoista 58 % oli uusia hakijoita.

Aloitimme myös valmistautumisen Leader-toiminnan 30-vuotisjuhlavuoteen suunnittelemalla juhlavuoden teemoja, viestintää ja näkyvyyttä. Käynnistimme tauon jälkeen uudelleen uutiskirjeiden julkaisemisen. Päättäneitä hankkeita varten luotiin uudet yhtenäiset sosiaalisen median pohjat. Pohjien avulla hankkeiden tuloksista voidaan viestiä nopeasti ja visuaalisesti tunnistettavalla tavalla, mikä tukee toiminnan näkyvyyttä ja viestinnän yhdenmukaisuutta. Teimme stipendimallin yhdistysten tekemän työn huomioimiseksi. Stipendin tavoitteena on kiittää tekijöitä ja kannustaa alueen kehittämiseen jatkossakin.

Leader-laatutyö ja oman toiminnan kehittäminen

Norsulla on aktiivisessa käytössä laatukäsikirja, henkilöstösuunnitelma sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Toiminnan arvioinnissa käytämme Norsun jäljet -toimintamallia, johon kuuluu sekä ulkoisten että sisäisten jälkien monitorointi ja analysointi. Ulkoisia arviointikeinoja on 13 ja sisäisiä 10. Vuoden aikana muokkasimme hankekohtaista vaikuttavuuden mittaamista. Tiimityötä tehostaksemme pidämme puolivuosisuunnittelupäivät, kuukausittaiset norsula-päivät sekä viikkopalaverit. Kehityskeskusteluissa kävimme läpi työhyvinvointia, työtilannetta sekä tulevaisuuden suunnitelmia. Työssä jaksamisen tueksi

aloitimme loppuvuodesta neljännesvuosittaiset, kahdenväliset työtilannetsekit, joiden tarkoituksena on kiinnittää huomiota erityisesti työssäjaksamiseen ja työn suuntaamiseen. THL:n järjestämä työhyvinvoinnin avaimet -koulutus Leader-ryhmille jatkui vielä alkuvuonna 2025. Norsulta siihen osallistui neljä työntekijää. Lisäksi kaksi työntekijää osallistui ratkaisukeskeiseen valmennukseen.

Maaliskuussa 2025 valmistui TK-Evalin tekemä ulkoinen arviointi Norsun roolista alueen kehittäjänä. Ulkoinen arviointi osoittaa, että Norsun toiminta nähdään erittäin myönteisesti, ja tehokkaana alueellisena kehittäjänä. Arvioinnin perusteella sidosryhmät ja Norsun henkilöstö kokevat Norsun toiminnan pääosin onnistuneeksi ja alueen tarpeita vastaavaksi. Norsu nähdään sekä merkittävänä rahoittajana että aktiivisena kehittäjänä, joka osallistuu hankkeiden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Kehittäjärooli ulottuu taloudellista tukea pidemmälle, ja Norsun asiantuntemus ja strategiset tavoitteet ohjaavat alueen kehitystä. Norsun toiminnalla on korvaamaton merkitys pienille kylähankkeille ja yhdistysten toiminnalle, joille ei välttämättä ole muita rahoituskanavia. Myös pienet yritykset kokevat Norsun usein helpommin lähestyttäväksi rahoittajaksi. Norsu koetaan proaktiiviseksi toimijaksi, joka on sitoutunut työhönsä. Henkilöstön asiantuntemus ja omistautuminen saavat kiitosta. Ulkoisessa arvioinnissa tuotiin esille myös muutamia kehittämistarpeita, jotka koskivat pääasiassa Norsun tunnettuutta ja viestintää, nuorten osallistamisen tukemista, yrittäjyyden vahvistamista ja verkostoitumismahdollisuuksien kehittämistä. Nämä kehittämiskohteet nähtiin kuitenkin enemmänkin hienosäätönä jo erittäin hyvin toimivassa organisaatiossa. Ulkoisen arvioinnin kehittämiskohteisiin ehdittiin vastaamaan jo monilta osin vuoden aikana. Viestinnän osalta aloitimme uutiskirjeiden tekemisen ja säännölliset some-julkaisut kaikista valmistuneista hankkeista. Nuorten osallistamista tuetaan Pysyvät jäljet -hankkeen kautta ja erityisesti yhdistysten verkostoitumista edistetään Jaksamisen jäljillä -hankkeessa. Yrittäjyyden osalta on tietoisesti valittu, että siinä Norsun rooli on olla pääasiassa rahoittaja, koska alueella on kaikissa kunnissa aktiivisesti yrittäjiä tukevat yrityspalvelut.

Yhteistyöverkostot ja uudet avaukset

Norsu toimii osana laajaa ja monialaista verkostojen kenttää. Toimintamme lisäarvo näkyy siinä, että saamme mukaan alueen kehittämiseen todella laajan joukon erilaisia yhdistyksiä ja pienimpiä yrityksiä. Paljon lähipalveluja jäisi toteuttamatta ilman Leader-rahoitusta. Meidät koetaan neutraalina ja yhdistävänä toimijana omalla alueellamme ja olemme mukana asiantuntijana myös monissa maakunnallisissa, valtakunnallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Verkostotyön tavoitteena on viedä eteenpäin strategiaamme tavoitteita, tuoda erityisesti ruohonjuuritason tarpeita näkyväksi ja löytää uudenlaisia tapoja toimia. 2025 valmistuneessa ulkoisessa arvioinnissa Norsun todettiin toimivan tärkeänä sillanrakentajana eri toimijoiden välillä ja mahdollistavan uusia yhteistyömahdollisuuksia. Kumppanuudet nähtiin strategian toteuttamista tukevin monilla eri osa-alueilla.

Maakunnan Leader-ryhmien välistä yhteistyötä on ylläpidetty mm. nuoriso- ja viestinnän työntekijöiden säännöllisellä yhteistyöllä ja kaksi kertaa vuodessa pidettävillä yhteistapaamisilla. Vuoden 2025 alusta yhteistapaamisiin ja kuukausittaisiin aamukahveihin kutsuttiin mukaan myös Kainuun Leader-ryhmät. Oulun Seudun Leaderin kanssa jatkoimme hallitusyhteistyötä lokakuussa toteutuneen hallituskoulutuksen merkeissä. Yhteistyötä Oulun Seudun Leaderin kanssa on tiivistetty myös nuorten yrittäjyyden tukemisen osalta ja yhteistyökuvioita on laajennettu alueiden yhteisiin verkostoitumis- ja vertaistapahtumiin. Näiden tapahtumien kautta vahvistetaan alueen nuorten yrittäjien yhteenkuuluvuutta ja mahdollistetaan vertaisoppiminen. Vertaisauditoinnin merkeissä tapasimme maaliskuussa Liiverin ja Keskipisteen työntekijöiden kanssa. Yhteistyötä tehdään paljon muutoinkin eri Leader-ryhmien kanssa esim. kv- ja nuorisoasioiden tiimoilta.

Norsun kyläkehittäjä jatkoi Suomet Kylät ry:n hallituksen varajäsenenä ja Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n hallituksen asiantuntijajäsenenä sekä valtakunnallisen Kyläkouts-verkoston asiantuntijana, samoin kuin nuorisooktivaattorimme. Toiminnanjohtaja jatkoi valtakunnallisessa Leader-jaostossa, jonka kautta toiminnanjohtaja kuuluu myös Leader-brändin ohjausryhmään. Ilmasto- ja ympäristöverkostojen osalta jatkoimme Vesien ja merenhoidon sekä Perinnebiotooppien hoidon yhteistyöryhmissä. Nuorisooktivaattori on mukana valtakunnallisessa Nuoriso Leader-koordinaatioryhmässä, jonka tehtävänä on vahvistaa valtakunnallista Nuoriso Leader-yhteistyötä.

Kuntien ja Norsun välisenä yhteistyömuotona olemme jatkaneet kuntatiimin tapaamisia. Tapaamisissa on keskusteltu mm. uuden ohjelmakauden valmistelusta, Norsun kv-toiminnasta ja kuntien ajankohtaisista kehittämistarpeista. Lisäksi aloitimme kuntien kanssa alustavat keskustelut seuraavan ohjelmakauden kuntarahoituksesta. Kuntien edustajia on mukana myös elinkeinotiimissä ja kutsumme koolle ajoittain kuntien järjestöyhdyshenkilöt.

Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmät ja ELY-keskus kokoontuivat useamman kerran yhteisiin Y&H-pöytä tapaamisiin. ELYstä on edustajia mukana Norsun maataloustyöryhmässä, jonka tarkoituksena on antaa hallitukselle kommentteja maatalouden kokeilutukihakemuksiin. Norsun toiminnanjohtaja toimi MYR:n maaseutujaostossa Leader-ryhmien edustajana. Vuoden aikana yhteistyötä laajennettiin Kainuun puolelle valmistautumalla 2026 alun muutoksiin, jolloin ELY-keskusten tilalle tulevat elinvoimakeskukset ja Pohjois-Suomen elinvoimakeskukseen kuuluvat silloin sekä Pohjois-Pohjanmaa että Kainuu.

Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa yhteistyötä tehdään eniten järjestöneuvottelukunnan kautta, jossa Norsun toiminnanjohtaja edusti Leader-ryhmiä. Yhteistyötä maakuntaliiton kanssa on muutoinkin viime vuosina pyritty lisäämään. Vuoden aikana osallistuimme maakuntaohjelman 2026-2029 laatimiseen. Norsun toiminnanjohtaja oli myös hyvinvointialue Pohteen järjestöyhteistyöryhmässä varajäsenenä kesään 2025 saakka. Marraskuussa aloitimme yhteistyötapaamiset P-P:n ja Kainuun liittojen sekä Leader-ryhmien kanssa. Tapaamisia on tarkoitus jatkaa säännöllisesti.

P-P:n Leader-ryhmät jatkoivat yhteistä verkostoyhteistyötä ProAgrian yritysneuvojen ja ympäristöasiantuntijoiden kanssa. Norsun toiminnanjohtaja aloitti ProAgria Pohjois-Suomen Veden äärellä -hankkeen ohjausryhmän jäsenenä. Edellisvuonna aloitettu uusi yhteistyö Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry:n (PPsotu) kanssa pääsi kunnolla vauhtiin vuoden aikana Jaksamisen jäljillä hankkeen toteuttamisen myötä. Alueemme oppilaitosten osalta yhteistyötä tehdään erityisesti Pysyvät jäljet -nuorisohankkeessa. Kv-kumppaniverkostoon on kertynyt 115 kumppania 32 eri maasta. Kansainvälisten hankkeiden kautta on saatu luotua myös uusia alueellisia kumppanuuksia yli Leader-ryhmän rajojen, mutta kuitenkin niin, että hankkeiden toiminta kohdistuu Norsun alueelle.

Toiminnan onnistumisia ja haasteita

Vuoden tärkeitä onnistumisia olivat uuden tapahtumatuen haun avautuminen, lisärahoituksen saaminen Yhteisö ja Nuoriso Leader tukiin, ensimmäisten nuorten mentorien kouluttaminen, alueen nuorisotoimijoiden yhteistyön lisääminen ja loppuvuodesta saimme tiedon vuodelle 2026 hyväksytyistä kahdesta hankkeesta, jotka rahoitetaan Norsulle uusilla rahoitusmuodoilla: Erasmus+ avaintoimi 3 (tuki politiikan kehittämiseen ja yhteistyöhön) ja CERV-ohjelma.

Tärkeimpiä onnistumisen hetkiä koemme aina silloin, kun pystymme auttamaan asiakkaita selviämään hankebyrokratiasta ja pystymme antamaan heille taloudellisen tuen lisäksi intoa tekemiseen ja uskoa tulevaan. Yksi työssäjaksamisen kannalta oleellisimpia asioita on nähdä toimijoiden kehittämisinto ja käytännön tulokset. Asiakaslähtöisyys on tärkein tavoitteemme ja sen käytännön toteutumisesta kertonee positiivisesti asiakaspalvelumme saama kouluarvosana 9,5. Arvojemme mukaisesti jokainen norsulainen on palveleva neuvoja, asiantunteva innostaja ja rohkea uuden kokeilija.

” Norsulta saa aina nopeaa, asiantuntevaa ja mukavaa palvelua. Ohjeistus ja neuvonta on selkeää (ei byrokraattista seka-metelisoppaa). ”

” Erityisen hyvää se, että neuvonta oli kannustavaa ja oltiin aidosti kiinnostuneita yrityksen asioista. Hakijalle ei jäänyt tunnetta, että ”olisi kerjäämässä” ”

” Vaikka lomakkeet tuntuvat alussa monimutkaisilta, oli apua aina tarjolla Norsun ystävällisten neuvojen taholta.”

Haasteita toiminnassa oli ehkä eniten sen suhteen, että osa hakijoista kokee suomi.fi valtuuksien saamisen, Hyrrän käytön ja hakemusten täyttämisen haasteelliseksi. Neuvontatyötä siis riittää ja osa hakijoista tarvitsee useampia tunteja henkilökohtaista neuvontaa. Toisaalta kuitenkin jopa 84 % asiakaskyselyyn vastanneista pitää hakemista helppona. Neuvontaresurssien riittävyyden näkökulmasta onkin tärkeää, että suurin osa selviää hakuprosessista kohtuullisen itsenäisesti.

Paikallistoimijoiden palkitseminen

Vuosikokouksessa Norsu palkitsi vuoden 2024 maaseudun kehittäjän, tulokkaan, ympäristöteon sekä parhaan Yhteisö Leader-hankkeen. Tunnustukset on jaettu vuodesta 2012 lähtien ja palkinnoilla kannustetaan toimijoita jatkamaan tuoksellista kehittämistyötä.

Maaseudun kehittäjä – Ruukin kyläyhdistys ry on tehnyt pitkäjänteistä työtä kylän asuin- viihtyvyyden eteen. Toiminnan keskiössä ovat olleet vapaa-ajanmahdollisuuksien turvaaminen, ympäristöstä huolehtiminen, historian ja perinteen hyödyntäminen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen. Yksi toiminnan kulmakivi on Kreivinsaari, jonka kehittämistyö polkaistiin käyntiin 2010-luvun alussa. Parin vuoden sisällä saareen rakentui kulttuurilava, jolla ro- kataan nuorten kykyjen tahdissa Kreivinsaari Rockissa. Kreivinsaaren rakennuksia ja ympä- ristöä on kunnostettu pala palalta. Hankkeilla on parannettu esteettömyyttä, tehty grillika- tos ja kohennettu piha- aluetta. Uusin projekti on saaren ympäri kulkevan luontopolun to-

teuttaminen. Suljetusta Kreivinsaaresta on tullut kaikille avoin yhteisöllinen olohuone, joka tarjoaa tiloja niin kerhoille, kokouksille kuin tapahtumille. Toinen kantava pilari ovat tapahtumat. Luomu- ja lähituotemarkkinat ja Pohjois-Suomen Puutarhamessut kokoavat vuosittain satoja kävijöitä ympäri Suomen. Kylän teollista historiaa on tuotu esille tapahtu- missa, kuten tukkilaisten joenlaskussa, koulujen perinnepäivillä, kädentaitopajoissa ja historiankeruu illoissa. Uusia tem- pauksia toteutetaan jatkuvasti, uusimpina Koko kylä lenkille ja Koko kylä neuloo -illat.

Tulokas – Tupoksen kykähdistys ry. Tupoksen kylä on reilun 3 000 asukkaan kylä Limingassa. Kesien 2022-23 aikana vanhalle pellolle valmistui frisbeegolfrata, juoksuportaat, laavu ja pulkkamäki. Saunarannan lähivirkistysalue palvelee nyt koko kylää ja kaikenikäisiä käyttäjiä. Ideoita riitti vielä toiseenkin Leader-hankkeeseen, kun frisbeegolfrataa paranneltiin uudella siltarummulla ja hankittiin erilaista tapahtumien järjestämistä helpottavaa kalustoa. Tupoksen Kyläyhdistys on erinomainen esimerkki yhdistyksestä, joka on luonut uutta yhteisöllisyyttä yhdessä tekemisen ja positiivisen asenteen kautta kylään, johon moni on muuttanut muualta. Yhdistys on jatkanut taloilua uudella lähivirkistysalueella ja laajemmin liikuntapaikkojen kunnossapitämiseksi. Lisäksi yhdistys järjestää vuoden ympäri erilaisia tapahtumia ja on mukana muidenkin järjestämissä tapahtumissa. Kylän nuoria on saatu hyvin mukaan toimintaan. Nuoret olivat joukolla mukana mm. frisbeegolfradan teossa ja kyläyhdistyksen logo on nuoren suunnittelema.

Ympäristöteko – Pyhäjoen vesistö ry / Alpuan kalavesien osakaskunta. On hienoa, että alueellamme toimii Pyhäjoen vesistön kaltainen asiantunteva, toimijoita kokoava tekijä, joka auttaa paikallisia yhdistyksiä toteuttamaan ympäristön kunnostamiseen liittyviä hankkeita. Vuonna 2024 Pyhäjoen vesistö toteutti yhteistyössä Alpuan kalavesien osakaskunnan kanssa Lumijärven ruoppaus ja maisemointihankkeen. Hankkeessa rakennettiin uudet luonnonmukaisemmat kalaportaat vanhojen tilalle. Tuloksia on jo nyt nähtävissä, sillä loivemmat kalaportaat ovat helpottaneet kalojen pääsyä kutemaan Lumijärveen. Kunnostamisen myötä vesi virtaa ja hapettuu kalaportaisissa aiempaa paremmin. Samalla vedenlaatu on parantunut. Hanke on lisännyt Lumijärven alueen virkistyskäyttöä arvoa. Kalastusmahdollisuudet ovat parantuneet ja ”koskimaiset” kalaportaat ovat mielenkiintoinen käyntikohde kaikenikäisille. Kalaportaiden alueesta laavuineen, luontopolkuineen ja lintutorneineen on hiljalleen rakentumassa monipuolinen luontokohde, joka lisää tietoaamme luonnon monimuotoisuudesta.

Yhteisö Leader –stipendi: Jokela-Pattijoki kyläseura ry on työllistänyt nuoria kesätöihin vuodesta 2012 lähtien hyödyntäen mm. Norsun Yhteisö Leader-tukea. Joka vuosi työtä on tarjottu vähintään neljälle nuorelle talkooapulaisena, kioskinhoitajana ja kerho-ohjaajana. Lisäksi nuoria on työllistetty kertaluonteisimmin esimerkiksi rakennusapulaisiksi. Nuoret ovat olleet todella pidettyjä työntekijöitä. Nuoren työllistäminen on win-win tilanne kaikille osapuolille. Työllistämisen kautta nuori saa arvokasta työkokemusta ja mukavaa tekemistä omalla kylällä. Nuoria työllistämällä kyläseura on voinut tarjota palveluita kylällä asuville. Kyläseura on muutenkin aktiivisesti panostanut lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseen ja hankkinut kylätalolle mm. mikkiständejä ja kosketinsoittimen sekä liikuntajaostolle ja puutyökerholle harrastevälineistöä.

3.2. Yhdistys ja sen resurssit

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 7.5.2025. Tilintarkastajaksi valittiin Pohjois-Suomen Tilintarkastus Oy. Sääntöjä muutettiin jäsenten hyväksymisen osalta. Lisäksi käynnistettiin kysely yhdistyksen nimen muuttamisesta. Yhdistyksen taloushallinnosta vastaa toiminnanjohtaja, jolla on alan koulutus. Yhdistyksen kirjanpidon ja palkanlaskennan tuottaa

Aallon Pohjoinen Oy. Yhdistyksen taloudellinen tilanne on hyvä. Hallitukseen kuuluu 15 varsinaista jäsentä ja 6 varajäsentä (liite 2). Uusina hallituksen jäseninä aloitti neljä henkilöä ja hallituksessa on tällä hetkellä viisi alle 29-vuotiasta jäsentä, joista neljä kuuluu myös Norsun nuorisotyöryhmään. Hallitus kokoontui vuoden aikana kymmenen kertaa. Hallituksen osallistumisprosentti kokouksiin oli 77. Hallituksella on tärkeä rooli aluetuntemuksessa hakemuksia arvioidessa. Hallituksen puheenjohtajana jatkoi Päivi Kennilä ja varapuheenjohtajana Saara Mustakallio.

Norsun henkilöstö 2025:

- ✓ Riikka Hautala, toiminnanjohtaja
- ✓ Nina Kurunlahti, kyläkehittäjä
- ✓ Harri Kontio, viestinnän kehittäjä
- ✓ Erja Simuna, kv-koordinaattori
- ✓ Riikka Kylmäoja, nuorisoaktivaattori

Yhdistyksen henkilöstö on eri alojen ammattilaisia. Kaikki työntekijät ovat vakinaisia. Toiminnanjohtajan ja kyläkehittäjän palkka tuli pääasiassa hallintoon ja aktivointiin tarkoitetusta toimintarahasta. Viestinnän kehittäjän, kv-koordinaattorin ja nuorisoaktivaattorin palkka tuli omista strategisista hankkeista tai muun rahoituksen kautta. Kehityskeskusteluiden ilmapiirikartoituksen mukaan Norsu koetaan hyvänä työpaikkana ja työmotivaatio on korkea.

Vuonna 2025 yhdistyksellä oli jäseniä 302, joista henkilöjäseniä 54 ja yhteisöjäseniä 248. Jäsenetuna on Yhteisö ja Yritys Leader tukimahdollisuus. Suuri jäsenmäärä ei ole yhdistyksen oma tavoite, koska se ei tuo lisäarvoa toimintaan. Paikalliset toimijat osallistuvat kehittämiseen ja saavat pääosin yhdistykseltä samat palvelut riippumatta heidän jäsenstatuksesta.

3.3. Toimintaympäristö ja tulevaisuus

Keskeiset toimintaympäristön muutokset ja tavoitteet vuodelle 2026

Vuosi 2026 pähkinänkuoressa:

- ✓ ohjelmakauden 2023-2027 aktivointi ja rahoitus jatkuu
- ✓ osallistutaan ohjelmakauden 2028-2034 valmisteluun
- ✓ vietetään Leader-toiminnan 30-v juhlavuotta
- ✓ tiedotetaan Oulu2026 -tapahtumavuoden rahoitusmahdollisuuksista
- ✓ kv-koordinaattori toiminta jatkuu
- ✓ Pysyvät jäljet hanke jatkuu
- ✓ Jaksamisen jäljillä hanke jatkuu

Ohjelmakauden aktivointi- ja rahoitustyö jatkuu normaalisti. Maaseuturahoitusta on käytettävissä 2026 noin 500 000 euroa eli 40 % vähemmän kuin vuonna 2025. Tämä tulee tarkoittamaan hallitukselle entistä tiukempia rahoituslinjauksia, koska rahoitusten kysynnässä ei näyttäisi olevan vähenevää trendiä. Leader-ryhmän omat Nuoriso, Yhteisö ja Yritys Leader rahoitukset jatkuvat normaalisti ja Nuoriso sekä Yhteisö Leaderiin on käytettävissä lähes puolet enemmän rahaa kuin aikaisempina vuosina. Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupunki vuosi näkyy myös Norsun alueella. Yhdistykset ja muut kulttuuritoimijat ovat ideoineet ja valmistelleet monenlaisia kulttuuri-ilmaston muutokseen liittyviä projekteja. Jaamme 20 000 euron erillisen lisärahoituksen pieniin Oulu2026 -projekteihin yhdistyksille ja nuorten/aikuisten ryhmille.

Vuosi 2026 tulee olemaan myös Leader-toiminnan 30-v juhlavuosi. Norsu täyttää 30 vuotta lokakuussa, mutta juhlinta aloitetaan jo helmikuussa osallistumalla valtakunnalliseen Leader-somekampanjaan ja aloittamalla samalla Norsun oma 30-v somekampanja. Juhlavuoden muiksi toiminnoiksi on suunnitteilla ainakin ideapankin ja nettisivujen vaikuttavuusosion julkaisu, lehdistötilaisuus sekä tietenkin juhlat.

Ohjelmakauden 2028-2034 valmistelu- ja edunvalvontatyö tulee vaatimaan tulevan kahden vuoden aikana paljon työpanosta. Tällä hetkellä ei ole tietoa Leader-toiminnan tulevasta sisällöstä eikä rahoituksesta, mutta monien tahojen toimesta on lausuttu, että Leader-toiminnan jatkuvuus nähdään erittäin tärkeänä, vaikka EU on poistamassa Leaderiltä erillisen minimirahoituksen. Kuntien kanssa on jo aloitettu alustavat kuntarahakeskustelut ja niitä jatketaan, kun tieto tulevasta tarkentuu.

Alueen toimijoiden kansainvälistymisen tukemiseen tähtäävä kv-koordinointityö jatkuu. Kv-toiminnan tarkoitus on tarjota kansainvälisyyskokemuksia mahdollisimman monelle. Vuoden 2026 aikana toteutamme 3-4 vapaaehtoishanketta sekä haemme rahoitusta uusiin vapaaehtoishankkeisiin. Erasmus+ akkreditoinnin ansiosta pystymme suunnittelemaan ja toteuttamaan nuorisosektorin liikkuvuuksia pitkäjänteisemmin. Uusien rahoitusmuotojen käyttöönotto tuo lisää resurssia kv-toiminnan ja alueen kehittämiseen. Alueen tarpeiden mukaan kartoitamme myös uusien rahoitusohjelmien mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Pysyvät jäljet -hankkeessa toiminnan painopisteenä on kehitettyjen toimintamallien jatkaminen ja juurruttaminen. Toiminnan keskiössä on verkostojen rakentaminen sekä nuorten parissa toimivien tahojen tukeminen paikallisella ja alueellisella tasolla. Mentoreiden toteuttamien vierailujen kautta viestitään nuorille oman aktiivisuuden merkityksestä heidän elämäänsä ja hyvinvointiinsa sekä mahdollisista vaikutuksista omaan kotiseutuun ja sen elinvoimaan. Vuoden aikana työestetään Nousevan Rannikkoseudun ja Oulun Seudun Leaderin yhteistä hanketta. Hankkeen kohderyhmänä ovat maaseudun nuoret yrittäjät, nivelvaiheessa olevat nuoret sekä työelämään siirtymistä tai sinne kiinnittymistä pohtivat nuoret, jotka kaipaavat ohjausta ja vertaistukea.

Jaksamisen jäljillä -hankkeessa jatketaan pilottiyhdistyksien kehittämistoimintaa kaikkien seitsemän yhdistyksen kanssa. Yhdistyksien viestintää kehitetään niin, että se olisi systemaattisempaa, kuormittaisi vähemmän viestintävastaavaa ja parantaisi yhdistystoiminnan näkyvyyttä. Vapaaehtoisten houkuttelemiseen pyritään löytämään uusia keinoja eri kokeilujen kautta. Hallituksien sisäistä työnjakoa tasapuolistetaan tekemällä yhdistyksille vastuunjako dokumentit. Uutena nostona on työnohjauksen testaaminen yhden pilottiyhdistyksen hallituksen kanssa. Yhdistysten välistä yhteistyötä lisätään muun muassa Yhdistykset tutuksi kiertueen avulla Tyrnävällä. Tavoitteena on järjestää matalan kynnyksen yhdistysvierailuja ja -esittelyjä, joissa aktiivit tulevat tutuiksi ja voivat suunnitella yhteistyötä. Norsun Nuoria mentoreita hyödynnetään järjestämällä työpajoja, joissa mietitään keinoja, kuinka yhdistystoimintaa voitaisiin tehdä nuorille houkuttelevammaksi. Verkostosta voimaa -tilaisuuksia järjestetään kaksi kappaletta ja tavoitteena on luoda malli Norsun alueen yhdistyksien hyvinvointiverkostolle. Koulutuksia ja webinaareja järjestetään yhdistyksien toiveiden mukaan.

Liite 1. Norsun strategian 2023-2027 toteutumista arvioiva mittaristo. Osaan mittareita tulokset päivitetään rahoituspää-
töksen yhteydessä ja osaan hankkeen loppumaksatusten yhteydessä.

Taso	Mittarit ja tavoite	Vuosi 2025	Kumulatiivinen 2023-2027
Strategian yhteiset mittarit	- Rahoituksesta Uudistuva kotiseutu painopisteeseen 45 % - Kehittyvä matkailu painopisteeseen 20 % - Palveleva yrittäjyys painopisteeseen 20 % - Osallistuvat nuoret painopisteeseen 15 % - Uudet tuotteet ja palvelut 150 kpl - Talkootyötunnit 23000 tuntia - Tuetut yritykset 67 kpl (alun perin 80 kpl) - Uudet työpaikat 50 kpl	37,8 % 41,0 % 17,9 % 3,3 % 37 kpl 3007 h 26 kpl 13 kpl	48,0 % 19,9 % 14,9 % 17,2 % 52 kpl 5375 h 55 kpl 18 kpl
Uudistuva kotiseutu	- Älykkäät kylät (strategioiden) hankkeiden määrä 1 kpl (alun perin 3 kpl) - Tuetut monipalvelukeskukset 3 kpl - Uudet harrastus- ja kohtaamispaikat 10 kpl - Uudet kulttuuripalvelut 3 kpl - Osallisuusmittari: alueen yhdistyksistä on ollut toiminnassa mukana 30 % (tarkastelu 2025 ja 2027) - Yhdistystoimijoiden jaksaminen on lisääntynyt - Yhteisö Leader hankkeet 50 kpl	1 kpl 2 kpl 4 kpl 6 kpl 33 kpl	1 kpl 2 kpl 6 kpl 6 kpl 32,3 % laadullinen mittari 87 kpl
Kehittyvä matkailu	- Uudet matkailukohteet ja -palvelut 20 kpl - Kehitetyt luontomatkailukohteet 5 kpl - Uusien vuodepaikkojen määrä 20 kpl - Uudet matkailutoimijat 5 kpl - Uudet tapahtumat 8 kpl	5 kpl 1 kpl 0 kpl 2 kpl 7 kpl	7 kpl 2 kpl 0 kpl 5 kpl 7 kpl
Palveleva yrittäjyys	- Uudet yritykset 30 kpl - Yrityskokeilujen määrä 10 kpl - Liikevaihdon kasvu 35 % (tarkastelu 2025 ja 2027) - Biotalousalueen kohdistuvat yritystuet 10 kpl - Alueen yrityskanta 3100 kpl (tarkastelu 2025 ja 2027) - Rahoitus lisää yritysmotivaatiota 4,75 asteikolla 1-5 - Yritys Leader hankkeet 100 kpl	10 kpl 2 kpl 7 kpl 44 kpl	21 kpl 3 kpl mittari ei saatavilla 14 kpl 3289 (31.12.2024 tilanne) 4,5 117 kpl
Osallistuvat nuoret	- Nuorisotyöryhmässä mukana olevat nuoret 14 kpl - Nuoriin kohdistuvien hankkeiden (MSR) määrä 8 kpl - Aktivointitilaisuudet nuorille yrittäjille 35 kpl - Nuoriso Leader hankkeet nuorten ryhmille 15 kpl - Nuoriso Leader hankkeet nuorille yrittäjille 80 kpl - Maaseuturahoituksen yritystuet alle 30 v yrittäjille 10 kpl	13 kpl 3 kpl 4 kpl 4 kpl 23 kpl 4 kpl	20 kpl 11 kpl 24 kpl 19 kpl 53 kpl 5 kpl
Vihreä kehitys	- Ympäristö- ja ilmastotoimien määrä 12 kpl - Rahoitetuista (MSR) hankkeista teemaa toteuttaa 20 %	6 kpl	13 kpl 20 %
Kumppanuus	- Yritysryhmähankkeiden määrä 4 kpl - Muiden elinkeinollisten yhteistyöhankkeiden määrä 3 kpl - Yhdistysten yhteisten hankkeiden määrä 3 kpl - Rahoitetuista (MSR) hankkeista teemaa toteuttaa 20 %	0 kpl 1 kpl 4 kpl	0 kpl 2 kpl 13 kpl 29 %

Kansainvälisyys	- Kv-nuorisohankkeet 5 kpl - Yhdistysten kv-hankkeet 5 kpl - Strategiset kv-hankkeet 2 kpl - Rahoitetuista (MSR) hankkeista teemaa toteuttaa 10 %	3 kpl 3 kpl 0 kpl	11 kpl 5 kpl 0 kpl 8 %
Kokeilut	- Maatalouden kokeilutuet 5 kpl - Muut uusia kokeiluja sisältävät hankkeet 10 kpl - Rahoitetuista (MSR) hankkeista teemaa toteuttaa 15 %	0 kpl 10 kpl	0 kpl 33 kpl 20 %
Norsun sisäisen toiminnan mittarit	- Asiakaspalvelun laatu 9 (asteikolla 4-10) - Uusien hakijoiden osuus (MSR) 50 % - Aktivointi-/tiedotustilaisuudet 200 kpl - Edellisiin osallistuneet 2 000 henkilöä - Uudenlaisen toiminnan kehittäminen - Työtyytyväisyys 5 (asteikolla 1-6)	56 % 37 kpl 522 hlöä	9,5 65 % 154 kpl 2296 hlöä laadullinen mittari 5,46

Liite 2. Nouseva Rannikkoseutu ry:n hallituksen jäsenet ja varajäsenet vuonna 2025.

Julkisen tahon edustajat	
varsinainen	vara
Heikkilä-Tuomaala Hannele, Tyrnävä	Pitkänen Pasi, Raabe
Kemilä Jussi, Raabe	Hovi Tiina, Siikajoki
Kemppainen Jukka, Liminka	
Mustakallio Saara, Pyhäjoki (varapj)	
Pakaslahti Juho, Liminka	
Yhdistysten ja yrittäjien edustajat	
varsinainen	vara
Anttila Eero, Tyrnävä (nuoret)	Vähäsalo Piia, Raabe
Junnila Merja, Raabe	Fingerroos Saija, Siikajoki (nuoret)
Kennilä Päivi, Liminka (pj)	
Suvanne Päivi, Tyrnävä	
Viippola Sakari, Hailuoto	
Yksityishenkilöt	
varsinainen	vara
Häikiö Anni, Siikajoki	Rantapelkonen Juho, Liminka
Jurvelin Jaakko, Tyrnävä (nuoret)	Paaso Emilia, Hailuoto (nuoret)
Malkamäki Henna, Raabe (nuoret)	
Mertala Salla, Lumijoki	
Pietilä Risto, Siikajoki	